

BANK AKTIVLARI SAMARADORLIGI, UNI TAHLILINI TAKOMILLASHTIRISH

Raximova Munisa Nasrubloyevna

(O'zbekiston Respublikasi

Bank-moliya akademiyasi magistranti,

elektron pochta manzili:

munisaraximova1987@gmail.com)

Annotatsiya: Ushbu maqolada aktiv, likvidlilik, tartiblar, moliyaviy barqarorlik, resurslar; daromad, xarajat, depozit, bank resurslari, xalqaro talablar, standartlar, bank kapitali haqida ma'lumot berilgan.

Kalit so'zlar: Bank aktivlari, takomillashtirish yo'llari, aktivlar va passivlarni boshqarish haqida.

Аннотация: В этой статье представлена информация об активе, ликвидности, процедурах, финансовой стабильности, ресурсах; доходах, расходах, депозитах, банковских ресурсах, международных требованиях, стандартах, банковском капитале.

Ключевые слова: О банковских активах, путях совершенствования, управлении активами и пассивами.

KIRISH

Respublikamiz bank-moliya tizimini isloh qilish va mustahkamlash to'g'risida qarang chora-tadbirlar banklarning. kapitallashtirish darajasi oshirish, iqtisodiyotni kreditlash ko'lamini kengaytirish, taqdim etilayotgan bank xizmatlari turlarning ko'payishi va shu bilan birga mamlakat iqtisodiyotining rivojlanishida bank tizimining rolini oshirish ko'zda tutilgan.

Bank aktivlari-bu bank ixtiyorida bo'lgan va u tomonidan bank yoki boshqa operatsiyalarni amalga oshirish uchun foydalaniladigan mablag'lar. Bank aktivlari mikroiqtisodiy omil sifatida tijorat bankining likvidligi, to'lov qobiliyati, faoliyat doirasi va shunga mos ravishda daromad hajmiga bevosita ta'sir qiladi. O'z banklari

aktivlaridan foydalanish samaradorligini oshirish O'zbekiston Respublikasi bank tizimi faoliyati uchun muhim va dolzarb muammo bo'lib, milliy iqtisodiyotdagi vaziyatni, uzoq muddatli kreditlarga bo'lgan ob'ektiv ehtiyojni va iqtisodiy iqtisodiy vaziyatni yaxshilashning muhim omili hisoblanadi. Respublikamiz banklarining resurs bazasi o'z va jalb qilingan mablag'lar hisobidan shakllantiriladi.

ADABIYOTLARNI TAHLILI VA USLUBI:

Tijorat bankining resurs bazasi ishlab chiqarish, qiymat va foyda yaratilishidan qat'i nazar, alohida mavjud bo'lolmaydi. Shu munosabat bilan tijorat banklari resurslarini shakllantirish, ularni to'g'ri joylashtirish va ulardan foydalanish bo'yicha ilmiy-tadqiqot ishlarini olib borish zarurati tug'iladi. Bu, ayniqsa, aksariyat tijorat banklari mijozlarga xizmat ko'rsatish markaziga aylangan bir paytda, turli xil xizmatlardan –depozit va kreditlardan tortib, iqtisodiy sohada ishlatiladigan kredit va moliyaviy vositalarning asosini belgilaydigan hisob-kitob-kassa operatsiyalariga qadar to'g'ri keladi, bank aktivlarining asosiy manbai qarz mablag'lari hisoblanadi, bu barcha bank aktivlarining taxminan 70-80% ni tashkil qiladi, ular ta'lim xarakteriga ko'ra bank mijozlaridan olingan va bank sektorida qarzga olingan mablag'larga bo'linadi. Yig'ilgan mablag'larning asosiy ulushi (70% dan ortig'i) depozit resurslarining hissasiga, kichik qismi esa depozit bo'lmagan resurslarning hissasiga to'g'ri keladi. Shuni ham ta'kidlash kerakki, bankning aktivlar bazasini shakllantirishda uni shakllantirishning tanlangan usuli samaradorligini oshirishga qaratilgan turli usullardan foydalanish maqsadga muvofiqdir. Shuningdek, bank resurslaridan foydalanish samaradorligini oshirishda asosiy rol bank sof foydasining o'zgaruvchan tarkibiy qismi sifatida foizli daromadlar va xarajatlarni boshqarishga tegishli.

NATIJA

Bank aktivlaridan foydalanish samaradorligini oshirish uchun quyidagi elementlardan tashkil topgan foizli daromadlar va xarajatlarni boshqarish jarayonini ko'rib chiqish kerak:

aktivlar va passivlarni boshqarish; Aktivlar va passivlarni boshqarish-bu" bankning alohida qismlarini emas, balki butun balansni" boshqarishning yagona

muvoqilashtirilgan jarayoni, ya'ni aktivlar va passivlarni boshqarish doirasida zarur bo'lgan mablag'larni ta'minlash vazifalarini hal qilish kerak. Bank likvidligi bo'yicha davlat organlarining me'yoriy talablariga rioya qilish (zarur), foiz daromadlarining ma'lum darajasini saqlab turish, bankning asosiy ichki bank xatarlariga (likvidlik xavfi, kredit va foiz stavkalari) nisbatan sezgirligini kamaytirish, bank nazorati va faoliyatini tartibga solish. Foiz stavkalarini boshqarish, shuningdek, foizli daromadlar va xarajatlarni boshqarishning tegishli elementidir. foiz stavkalarini boshqarish; Jalb qilingan va joylashtirilgan bank resurslari bo'yicha foiz stavkalarini to'g'ridan-to'g'ri boshqarish bilan bir qatorda, foiz stavkalari xavfini boshqarish zarurati ham mavjud. Foiz stavkalarini boshqarish samarali foiz stavkasini aniqlash va asosiy stavkalarni tanlashni o'z ichiga oladi.

likvidligini boshqarish. Likvidlikni boshqarish tijorat banki faoliyati samaradorligini oshirishning eng muhim omiliga aylanadi, bu ularning tarkibiy elementlarini tezkor boshqarish orqali bankning o'z kapitali, jalb qilingan va joylashtirilgan mablag'lar o'rtasidagi ob'ektiv zarur nisbatni aniqlash jarayoni sifatida. Bank likvidligi deganda bankning barcha kontragentlar oldidagi qarz va moliyaviy majburiyatlarning o'z vaqtida va to'liq bajarilishini ta'minlash qobiliyati tushuniladi, bu bankning etarli kapitalining mavjudligi, mablag'larning maqbul joylashuvi va miqdori bilan belgilanadi. Bankning resurs bazasini takomillashtirishning asosiy usullari depozit operatsiyalarini amalga oshirishdir. Shuning uchun jalb qilingan mablag'lar hajmini oshirish uchun bankning depozit siyosatini takomillashtirish zarur. Samarali ishlashi, rivojlanishi va maqsadlariga erishish uchun bank bir qator yo'nalishlarni o'z ichiga olishi kerak bo'lgan depozit siyosatini ko'rib chiqishi kerak:

depozit bozorini tahlil qilish; depozit xavfini minimallashtirish uchun maqsadli bozorlarni aniqlash; bank xizmatlari va operatsiyalarini yanada kompleks ta'minlash, mijozlarga xizmat ko'rsatish sifatini oshirish hisobiga uzoq muddatli investitsiyalar ulushini oshirish va jismoniy shaxslarning omonatlarini ko'paytirish; bank likvidligini saqlash va uning barqarorligini oshirish va boshqalar.

XULOSA

Xulosa o'rnida shuni ayta olamanki, bank aktivlaridan foydalanish samaradorligini oshirish mamlakatdagi iqtisodiy vaziyatga katta ta'sir ko'rsatadigan mamlakat bank tizimining faoliyati uchun muhim va dolzarb masaladir.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018-yil 23-martdagi "Bank xizmatlari ommaviyligini oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi 36202-sonli qarori.
2. "Pul, kredit va banklar". Darslik. A. A. Omonov, T. M. Qoraliev, T.: Iqtisod-Moliya, 2012.
3. Климов А. S. капитализация коммерческих банков получена: мировая практика ИЕ использование российских банковскими структурами. Кандидат экономических наук. - М., 2008.
4. Zokirov, S. I., Sobirov, M. N., Tursunov, H. K., & Sobirov, M. M. (2019). Termofotogeneratorning gibridd modelini ishlab chiqish va fotosel samaradorligining haroratga bog'liqligini empirik tahlil qilish. Toshkent temir yo'l muhandislari instituti jurnali, 15(3), 49-57.
5. Горовик, А. А. И Турсунов, Х. Х. У. (2020). Применение средств визуальной разработки программы для обучения детей программированию на Primere skretch. Универсум: технические науки, (8-1 (77)), 27-29.

Vebsayt:

1. <https://xabar.uz/xhwa>
2. bilimlar.uz